

SKUNK

skärgårdsungdomarnas intresseorganisation

Inledning

SKUNK är en intresseorganisation för skärgårdsungdomar. Målgruppen är ungdomar i åldrarna sju till 25 år, men främst gruppen 12 till 20 år.

Intresse har dubbel betydelse: dels att bevaka skärgårdsungas intressen och dels att stärka, utveckla och arrangera fritidsverksamhet.

SKUNK är en ungdomsorganisation som bygger på ungas egna idéer. Verksamheten bygger i hög grad på konceptet "Unga leder unga", men också på att organisationen engagerar kompetenta vuxna för olika ändamål. SKUNK leds av en styrelse där de flesta medlemmar är mellan 15 och 22 år.

Synsätt och ram

Ett aktivt ungdomsarbete i skärgården ger större förutsättningar för en levande skärgård i framtiden, samtidigt som ungdomar inte bara är framtiden utan existerar nu och därför har rätt till jämlika förutsättningar med andra åländska ungdomar.

För att skärgården ska utvecklas positivt behövs det invånare som är kreativa, företagsamma, innovativa och framförallt engagerade i skärgårdens utveckling. Därför ska ungas engagemang uppmuntras och fångas upp på ett tidigt stadium. Engagemang föder engagemang. Att engagera istället för att aktivera ungdomar ställer stora krav på ungdomsarbetet. Ungdomsarbete är ett kunskapsområde och kvalitativt ungdomsarbete har ett tydligt mål och syfte med sin verksamhet. Det kräver utbildning. Unga behöver trygga vuxna omkring sig. Vuxna som de kan anförtro sig åt, utöver sina föräldrar och lärarna i skolan. SKUNK menar att skärgården med sina geografiska hinder behöver den roll och funktion som vi kallar ungdomscoachen för att arbeta med kvalitativt uppsökande ungdomsarbete med skärgårdens geografiska hinder, men också för att skapa jämlika möjligheter för ungdomar bosatta i skärgården att ta del av aktiviteter, och resurser som redan finns.

Erfarenheter från andra glesbygdsområden visar att satsningar på barn och ungdomar är en av de viktigaste insatser man kan göra för att stärka en region. Ungdomar som känner att deras idéer och initiativ blir tillvaratagna och satsade på mår bättre, har större framtidstro, är mer engagerade och mer benägna att bli goda ambassadörer för hemorten om de bor på annan ort i framtiden. Det skapar också förutsättningar för att de i framtiden kanske väljer att flytta tillbaka efter studier.

SKUNK har en utmaning i att det är allt färre unga som bor i skärgården, det gör och ena sidan verksamheten viktigare än någonsin, och andra sidan mer svårarbetad.

Unga vill möta andra unga. Ju färre man blir, desto mindre draghjälp har man av varandra att komma iväg på aktiviteter utanför hemmet. Verksamhet som behöver en större grupp är svår att få till.

Det har gjort att föreningen de senaste åren har öppnat upp sin verksamhet också för

ungdomar från fasta Åland för att aktiviteter ska hålla hög kvalitet och uppmuntra till att knyta nya kontakter. Ungdomar som inte kommer från Skärgården har främst hittat till SKUNK själva och inte genom aktiv rekrytering. Föreningen behöver nu, genom projekt, kontakter och uppsökande verksamhet mer aktivt bredda verksamhetens målgrupp till unga på hela Åland, men fortsättningsvis ha sin utgångspunkt och primära målgrupp i skärgården.

Vi vet att unga mår psykiskt sämre generellt i västvärlden men också här, vilket bekräftas i undersökningen Hälsa i skolan. Med det som bakgrund fokuserar SKUNK på främjande fritid, nätverkande, informellt lärande och samarbete med andra. SKUNK har utgångspunkten i Nätverket Bärkrafts mål nummer ett "Välmående människor vars inneboende resurser växer" och mål två "Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället". Det vi idag vet från ungdomskulturforskningen är att unga behöver bearbeta sin identitet, att de behöver arenor, såväl fysiska som mentala, där man kan prova sig fram, utvecklas och hitta något man är bra på.

För att säkerställa kvalitet och för att ständigt utveckla verksamheten följer vi det nationella och det internationella utvecklingsarbetet och forskningen kring ungdomsarbete. Vi grundar verksamheten på europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet: A European Charter on Local Youth Work.

https://www.europegoeslocal.eu/wp-content/uploads/2020/06/20200615-egl-charter_SE.pdf

SKUNK arbetar för att:

- Förbättra skärgårdsungdomarnas möjligheter till stimulerande fritids- och kulturverksamhet.
- Stärka ungdomars engagemang och ansvarstagande i frågor som rör dem själva.
- Bevaka skärgårdsungas intressen och stärka ungdomars inflytande på utvecklingen i skärgården.
- Förändra vuxnas syn på ungdomar, så att de ses som resurser i samhället.
- Stärka gemenskapen mellan ungdomar från olika delar i skärgården, men också mellan ungdomar från hela Åland och resten av världen.
- Stödja samarbete i olika former, för att utveckla och utöka ungas möjligheter till stimulerande och intressanta fritidsaktiviteter med utgångspunkt i ungdomarnas egna idéer och medverkan.

Genom att:

- Ge skärgårdsungdomar inom olika intresseområden bättre möjligheter till utbyte med ungdomar inom och utom skärgården.
- Fortgående föra diskussion kring ungdomspolitik, ungdomskultur och skärgårdsungdomars behov och önskemål.
- Ta initiativ till projekt som stimulerar och utvecklar ungdomsverksamheten i skärgården.
- Stödja och uppmuntra föreningar och kommuner att utföra verksamhet för barn och ungdomar.
- Samarbeta mellan skärgårdskommunerna, föreningar och andra ungdomsintresserade för att ge barn och ungdomar ett större utbud av aktiviteter och möjligheter att engagera sig.

Verksamhet

1. Verksamhetsledning

Verksamheten samordnas av en **verksamhetsledare** som köptjänst. Verksamhetsledaren samordnar, administrerar och utvecklar verksamheten tillsammans med styrelsen. Verksamhetsledaren fungerar också som ett pedagogiskt stöd för styrelsen, anställda och volontärer. **Styrelsen** utbildas kontinuerligt bland annat i föreningskunskap och ledarskap. En **ungdomscoach** är anställd och ska arbeta uppsökande, samordnade och engagerande. Ungdomscoachen kan också initiera och ansvara för olika projekt.

2. Ungdomscoach

En anställd ungdomscoach för lokal uppsökandeverksamhet, samordning, inspiration och stöd. Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till såväl fysisk som psykisk och social utveckling. I skärgården bor det drygt 260 barn och ungdomar i åldrarna 7 till 18 år. Skärgårdens geografiska läge gör att man inte kan organisera barn och ungdomars fritids- och utvecklingsmöjligheter på samma sätt som man kan på större ställen. I städer har man ett stort föreningsliv som tar till vara på många intressen, man har ungdomsgårdar, en närmare tillgång till fältare och väl utvecklade kultur- och idrottsmöjligheter. Då dessa möjligheter inte finns i skärgården är det extra viktigt med en ungdomscoach som bedriver en främjande och uppsökande verksamhet som är anpassad till skärgårdens förutsättningar. Satsningen på en ungdomscoach är inte bara en rättighetsfråga utan det är även viktigt för skärgården ur ett större perspektiv. Avfolkning är ett stort problem i samtliga skärgårdskommuner. Alla kommuner arbetar för att öka inflyttningen, speciellt av barnfamiljer. Om skärgården ska kunna locka fler barnfamiljer att flytta till skärgården är barnens fritid en viktig faktor.

Ungdomscoachens uppdrag:

- Jobba uppsökande i skärgårdens skolor, skapa relationer med ungdomarna och fånga upp såväl möjligheter som problem.
- Engagera - inte aktivera – ungdomar. Genom att inspirera och finnas som bollplank hjälper ungdomscoachen ungdomar att själva förverkliga sina idéer och organisera sig.
- Vara spindeln i nätet och se till att sammanföra ungdomar över kommungränserna och vara en kontaktyta för andra föreningar när de ska ut i skärgården, så att deras besök kan bli mer effektiva.
- Fungera som ett stöd i kommunikationen mellan ungdomar och politikerna i kommunerna och landskapsregeringen.
- Praktiskt samordna projekt och verksamheter.

Uppdraget som ungdomscoach syftar till att öka ungas delaktighet och engagemang genom att fånga upp idéer och initiativ samt att träna unga i att formulera och uttrycka åsikter inom olika samhällsfrågor. Genom att diskutera med andra utvecklas förmågor som lyhördhet och kritiskt tänkande. Ungdomscoachen ska även främja ungas utveckling inom kultur och fritid genom att introducera olika aktiviteter. Ungdomscoachen kommer att vara i skolorna regelbundet och informera i klasserna om olika arrangemang som är på gång samt bidra med aktiviteter och samtal. Erfarenheterna visar att direktkontakt med ungdomarna är

avgörande om de ska känna sig trygga att åka iväg på olika arrangemang och aktiviteter. En viktig del i verksamheten är att sammanföra ungdomar över kommungränserna genom olika läger, resor och andra arrangemang.

3. Information

Ungdomscoachen är den viktigaste kanalen för att nå ut direkt till barn och unga i skärgården. Ungdomscoachen når också ut till vuxna och samarbetspartners i skärgården. Informationsarbetet kompletteras med kommunblad, affischer till högstadierna och sociala medier. SKUNK har en aktiv hemsida som både synliggör vad som är på gång och dokumenterar det som händer.

4. Läger, resor och andra aktiviteter

Verksamheterna har som mål att:

- Bidra till ungas personliga och sociala utveckling genom icke-formellt och informellt lärande
- Ge möjlighet att pröva på olika sorters fritidsaktiviteter
- Ge möjlighet att fördjupa kunskaper och färdigheter i olika verksamheter och aktiviteter
- Ge möjlighet att träffa andra ungdomar med liknande intressen
- Ge möjlighet att träffa och lära känna andra skärgårdsungdomar, men också andra ungdomar

5. Transporter, utbyte och resebidrag

SKUNK ger resebidrag till ungdomar i skärgården så att de kan delta i tillfälliga kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter på fasta Åland eller i andra skärgårdskommuner. Samarbete över kommungränserna premieras. Bidrag kan också ges för att uppmuntra till utbyte mellan kommunerna och möjlighet till utbyte utanför skärgården. Vid de aktiviteter som SKUNK arrangerar så ordnas alltid resor på ett sådant sätt att deltagarna kan ta sig till och från färjor på andra öar än den de bor på, vid behov med båt-taxi i de fall tiderna eller resvägarna blir alltför långa och komplicerade. Resor till SKUNKs arrangemang subventioneras helt för skärgårdsungdomar.

6. Studieresa/seminarium

Att genomföra minst en studieresa utanför Åland eller ett seminarium på Åland för att antingen ta del av andras erfarenheter av att leda, arrangera och utveckla ungdomsarbete eller lära och diskutera en aktuell frågeställning eller ett tema som intresserar och berör ungdomar.

7. Elev- och ungdomsdemokrati

Att på olika sätt, om möjligt, inspirera, stötta och utveckla elevrådsverksamheten och andra möjligheter till ungdomsinflytande. Att vid behov genom utbildning öka kunskapen om elevers och ungdomars rättigheter både bland ungdomarna själva och omgivningen. Ett mål är att ungdomar genom elevråden ska vara med och förbättra skolan och göra den mer demokratisk och att elevråden och ungdomar också ska ses som en resurs i lokalsamhället.

8. Internationella utbyten, verksamheter och Solidarity corps volontärer

I en allt mer globaliserad värld finns möjligheter men också problem. SKUNK:s internationella verksamhet ska stärka ungdomarnas självkänsla, motverka främlingsfientlighet/främlingsrädsla, motiverar språkinläring och skapa kunskap erfarenheter och kontakter.

- SKUNK ska skapa möjligheter för skärgårdsungdomar och andra ungdomar till bra internationella utbyten.
- SKUNK ska ta vara på möjligheter för olika internationella ungdomsutbyten, träffar, resor och aktiviteter bland annat inom EU:s program Erasmus+.
- SKUNK ska arbeta för att ett stärkt nordiskt samarbete utvecklas.
- SKUNK ska under året vara en partner i ABF-Ålands ansökan om två Solidarity corps-volontärer. Det innebär att volontärerna delvis kommer att vara en del av SKUNK:s verksamhet vid tillfällena då det lämpar sig.
- SKUNK kommer också att fortsättningsvis erbjuda möjlighet till åländska ungdomar att åka utomlands som volontär.

Projekt

SKUNK söker alltid att utveckla nya projekt, kontakter, mötesplatser och möjligheter och kommer även detta år söka nya projekt.

10. Demokratisk kompetens för lokal dialog

SKUNK har tillsammans med ABF och Kunskapscentrum för fritidsledarskap fått stöd för ett projektet. Målet är att: utveckla kompetens och metoder för demokrati och delaktighet för att rusta unga och deras ledare, så att de kan bli aktiva aktörer i dialogen kring de "Europeiska principerna och riktlinjerna för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet" och lokalt ungdomsarbete, i den egna kommunen. Två seminarier planeras vara ett i Stockholm och ett på Åland. Stödet ges från Nordiska ministerrådets 0-30 program. SKUNK har erbjudit Ålands ungdomsförbund att delta i projektet med en grupp.

11. Solidarity corps – internship - Praktikant

SKUNK har projektmedel från Solidarity corps för att ta emot en praktikant under ett års tid. På grund av covid-19 har detta inte kunnat förverkligas. Planen är att genomföra det 2022.

12. Demokrati och filmprojekt

SKUNK har fått beviljat ett Leaderprojekt på temat "Demokrati och film". På grund av coronapandemin har bara delar av projektet kunnat genomföras 2021. Därför fortsätter det under 2022. I projektet jobbar man med berättande, med film som redskap för att stärka demokratin. Detta genom läger och workshops och om möjligt utveckling av metoden "film as a summer job".

13. Segla med Cajsä

För att följa upp 2021 års projekt vill vi skapa möjlighet för ungdomar att segla under 5 veckor (läger och endagsutflykter). Projektet genomförs om segelföreningen Storbåten får beviljat projektmedel för projektledare, skeppare och ungdomsarbetare.

14. Boendemöjligheter för studerande från skärgården

Utgående från förslagen i landskapsregeringens utredning "Utredning av boendemöjligheter för studerande i gymnasieutbildning" har en budget för SKUNK:s möjliga del tagits fram. De två ungdomscoacherna skulle då arbeta tillsammans både med att stödja alla ensamboende gymnasiestuderande och att jobba uppsökande i skärgården. De skulle båda jobba med SKUNK:s ordinarie verksamhet, men med olika huvudsakliga ansvarsområden. Projektet har ej fått stöd men startar eventuellt med tilläggsmedel hösten 2022.

15. Projekt Hälsa Husbil Framtid

Det centrala i projektet är att erbjuda mötesplatser för unga. Detta kan göras på ett mycket flexibelt sätt med hjälp av en husbil. Mindre ungdomsgrupper kan med hjälp av den träffas nästan var som helst, så länge det finns bilväg. Projektet innebär en mobil och kommunövergripande ungdomsverksamhet för den åländska skärgården, men också för fasta Åland. Ungdomarna måste kunna känna sig hemma och trygga i lokalen och känna att de inte bara är på besök utan att det är deras lokal. Man kan åstadkomma detta med en mobil mötesplats – en husbil – som åker runt i skärgården. Utöver funktionen som en mötesplats skapar den också möjligheter för delaktighet, erfarenheter, lärdomar och nya upplevelser. Projektet har i nuläget ingen finansiering.

16. Interreg

SKUNK planerar att om möjligt under året söka medel för att göra ett treårigt Interregprojekt.

17. Jubileumsprojekt, Åland 100 år - skärgårdsungdomar möts

Att fira Åland 100 år genom ett festligt möte för skärgårdsungdomar.

Att samla högstadierna för att en dag i maj/juni tillsammans fira Åland 100 år genom kreativa workshops, uppträdanden och en festlig buffélunch med tårta som avslutning.

Programdetaljerna tas fram tillsammans med elevråden på skolorna. Elevråden planerar också någon form av tal, uppträdande eller liknande. Ungdomscoachen träffar elevråd och skolor under våren för att planera.